

STUDENSKI OSVRT UZ IZLOŽBU MULTIMEDIJALNE UMJETNICE IVANE TKALČIĆ U RIJEČKOJ GALERIJ O.K.

Fascinacija temom istraživanja svemira

Kristina SLAVULJ

Nagrađivana sisačka multimedijalna umjetnica mlade generacije Ivana Tkalčić riječkoj se publici predstavila svojim djelima u okviru konceptualnog umjetničkog projekta naslovljenog »Astronaut(i) bez svemirskog broda«, u kojem umjetnost veže uz znanost i tehnologiju, naročito uz estetiku i tehnologiju znanstvenih programa astronautike.

Svemirska tehnologija

Referencijalni odnos umjetnosti i astronautike umjetnica ne temelji

na konstruktivističkom pristupu i egzaktom u znanosti, već svoj interes za istraživanje svemira prevodi u umjetnički projekt u sklopu kojeg je u mediju fotografije, u periodu od 2020. do 2022. godine, bilježila svoja iskustva bavljenja ovom temom. Ta su iskustva dvojaka, riječ je o korištenju estetike svemirske tehnologije u umjetničkom radu, ali i implementacije vlastitih znanstvenih iskustava u umjetnost.

Uz asocijativne fotografije u poveznici sa simulacijom istraživanja svemira, Tkalčić izlaže i fotografije koje je napravila za vrijeme jednodnevnog boravka na treningu za astronaute

Studenti povijesti umjetnosti o riječkim izložbama

Program likovnih kritika riječkih studenata povijesti umjetnosti zajednički podupire Društvo povjesničara umjetnosti Rijeke u suradnji s Katedrom za povijest i teoriju moderne i suvremene umjetnosti Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te s Novim listom, a tekstovi su rezultat mentorskog rada na kolegiju »Medijacija i kritika«, nositeljice kolegija prof. dr. sc. Nataše Lah i asistentice dr. sc. Nadežde Elezović.

u Poljskoj. Drugim riječima, stečeno osobno iskustvo sudjelovanja u znanstvenome timu obuke za astronaute kao istraživač-znanstvenik transponira u umjetnički medij. Polazište za koncept umjetničkog projekta na temu svemirskih istraživanja Tkalčić je pronašla u saznanju o pokretanju Centra za svemirsku i inovativnu tehnologiju u Sisku, neprofitne ustanove koju je 2020. godine osnovala Sisačko-moslavačka županija s ciljem doprinosa ekonomskom razvitku hrvatskog

gospodarstva upotrebom svemirskih tehnologija.

Simulacija istraživanja

Bavljenje temom svemirskih istraživanja započela je tijekom 2020. i 2021. godine, kada nastaje niz fotografija na kojima se bavi medijskom simulacijom svemirskih istraživanja. Na seriji fotografija umjetnica se pojavljuje u pejzažu, odjevena u srebrnu odjeću po uzoru na astronautsko odijelo, noseći u rukama improviziranu zastavu, dijelom omotanu

Astronaut(i) bez svemirskog broda – djela nastala korištenjem estetike svemirske tehnologije, vlastitih znanstveno-istraživačkih iskustava te saznanja iz područja astronautike u vizualnoj umjetnosti

Autoričine izvedbe u pejzažu

Fotografije u poveznici sa simulacijom istraživanja svemira

Rad koji je nastao sudjelovanjem u treningu za astronaute

oko svojega tijela. Položajem tijela, odjećom te zastavom sugerira slijetanje na Mjesec. Fotografije su napravljene u šumi nedaleko od ambijenata bivših sisačkih industrijskih postrojenja – Željezare Sisak i Rafinerije nafte Sisak.

Umjetnica je fotografski dokumentirala svoje izvedbe u pejzažu te potom razvila fotografije na papiru različitih dimenzija i svilenoj tkanini, od koje se inače izrađuju zastave. Položajem svog tijela, kao i pokretom, naglašeno je nošenje zastave čime se simulira polijetanje u svemir i slijetanje na Mjesec, kakvo nam je poznato s televizijskih ekrana.

U vrlo brzo, već 2022. godine umjetnici se pružila prilika za stvarnim sudjelovanjem u treningu za astronaute na jugu Poljske, a spoznaja o preduvjetima za čovjekov boravak u svemiru te potrebnoj mentalnoj i fizičkoj pripremljenosti koristi u svom radu. Prema njezinim riječima, trening u kojem je sudjelovala doživjela je kao sedmotjedni performans koji je, jednako kao u slučaju performansa izvedenih u Sisku, fotografski dokumentirala, ali u manjoj mjeri. Tijekom intenzivnog treninga uvidjela je, između ostalog, važnost održivog korištenja vlastite energije za potrebe održavanja istog, te je dodatno samostalno izvodila mentalne i fizičke vježbe koje je u kontekstu umjetnosti nazvala »performansom unutar performansa«.

Ekonomiziranje energije

Vježbe za što ekonomičnije korištenje vlastite energije koje je prakticirala za trajanja astronautskog treninga, potom je koristila kao polazište za četiri umjetničke radionice naslovljene »Trening za šetače Mjesecom«. Riječ je o radionicama koje je realizirala u Sisku 2023. godine. Riječka je publika za autoričin »Trening za šetače Mjesecom« mogla saznati samo zahvaljujući njezinome vodstvu izložbom na otvorenju te putem popratnog teksta deplijana izložbe, s obzirom na to da fotografije kojima se dokumentira provedba radionica nisu namijenjene izlaganju.

Zaključno, potaknuta činjenicom da se u njezinu rodnome Sisku osniva Centar za svemirsku i inovativnu tehnologiju, Ivana Tkalčić započinje vlastito višegodišnje istraživanje, a rezultat je autentičan umjetnički projekt u kojemu estetiku svemirske tehnologije, kao i područje znanosti, veže uz individualno iskustvo i osobnu fascinaciju temom istraživanja svemira.